

Haberler

TİETF'nun FAALİYETLERİ

T.İ.T.F. Genel Kurulu 12 Temmuz 1972 tarihinde, İstanbul İbnülemin Konferans Salonunda toplanmıştır. Genel Kongre'de Türkiye'nin çeşitli meseleleri eleştirilmiş, özellikle Millî Eğitimin öz kültürümüze dayalı olması ve Millî Eğitim içersinde Din Eğitimi veren okullar üzerinde durulmuştur. Y. İ. Enstitü'lerinin ve onların temel taşı İmam-Hatip Okullarının durumları eleştirilmiştir. Kalkınmamızda Din Eğitimi'nin çok rolü olduğu, Din Eğitimi veren okullara gerekli önem verilmediği takdirde, Din Eğitiminin ehliyetsiz ellere düşeceği ve bundan milletçe görülecek zararlar dile getirilmiştir. Bu fikirler muvacehesinde, Din Eğitimi veren okulların kendilerine layık ortama ve imkâna kavuşmaları için çeşitli çalışmalar yapılmasına karar verilmiştir.

Aşağıda, T.İ.E.T.F. Genel Merkezi'nin Genel Kongre ışığı altında yaptığı çalışmalardan örnekler takdim edilmiştir.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA

ÖRGÜN ve yaygın din eğitim ve öğretimi ile ilgili olarak 21.7.1972 tarihinde Millî Eğitim Bakanı Sayın Sabahattin ÖZBEK'e makamlarında şifahi olarak ifade ettiğimiz görüş, dilek ve temennilerimizin özetini —görüşme sırasında emir buyurmaları üzerine— bu kerre yazılı olarak arz ediyoruz.

Türk eğitim ve öğretiminin son yıllarda ciddi bunalımlar içinde bulunduğu bütün yurt aydınlarınca kabul edilen bir gerçek haline gelmiştir. 12 Mart öncesi ve sonrası olaylarında bu bunalım, bütün ciddiyet ve ağırlığı ile kendisini hissettirmiştir. Bugün yurdumuzda en çok sözü edilen ve mutlak müsbet sonuca bağlanması gereğine işaret olunan ve halledilmesi gerekli görülen sonuçların başında, eğitim ve öğretim sistemimizde yapılması düşünülen reformlar yer almaktadır. Fakat eğitim reformunun gerçekleştirilmesi konusunda aydınlarımızın görüş birliği içinde bulunmadıkları dikkatlerden kaçmamaktadır. Bir

kısım çevreler. Türk eğitim ve öğretiminin içinde bulunduğu ciddi bunalımların nedeni, materyalist bir açıdan değerlendirmekte, geri kalmışlığın ve maddî refah yetersizliğinin bu bunalımları hazırladığını savunmaktadır. Çok cepheli bir varlık olan insanı, materyalist açıdan değerlendirerek yapılan bir eğitim reformunun, özlenen sonuçları sağlayamayacağı bir gerçektir. Nitekim konuya yıllardır bu açıdan bakıldığı içindir ki, bugüne kadar gerçekçi bir eğitim ve öğretim reformunu gerçekleştirmek mümkün olmamıştır.

Bize göre Türk Eğitim ve öğretiminin içinde bulunduğu bunalım, maddî olmaktan öte manevî bir karakter arz etmektedir. İçinde bulunduğumuz sıkıntı millî şuura sahip, milletin tarihten gelen büyüklüğüne ve meziyetlerine inanmış, aydın, uyanık, yurtsever, memleket ve dünya gerçeklerini kavramış, toplumda birlik ve beraberlik sağlamayı şiar edinmiş, başkalarını en az kendisi kadar düşünmeye alışmış ahlâklı, erdemli aydınlar yetiştirememekten ileri gelmektedir. Bu sıkıntı ve bunalımlardan kurtulmanın çaresi ise; yurdumuzda pozitif ve teknik bilimler yanında millî ve manevî karakterde, milletimizin tarihini, dinini, örf ve âdetlerini, kendi öz kültürünü veren bir eğitim ve öğretimin gerçekleştirilmesi ile mümkün olacaktır.

Aydınımızı yabancı kültürlerin etkisi altında bırakan, teknik alanda geri kalmışlığın tesirinden kurtaramayan, taklitçilik ve şahsiyetsizliğe giden, kendi öz kültürü ile tarihine, dinine, örf ve âdetlerine sırt çeviren bir eğitim ve öğretim sistemi ile, Türk aydınını yetiştirmeye imkân yoktur. Bu sorun: tarihini seven, milletin büyüklüğüne inanmış, milleti millet yapan unsurları bilen ve benimseyen nesiller yetiştirmekle ancak çözülebilir. Süratle gelişen teknik, günden güne önem kazanan milletlerarası ilişkiler yurt dışında çalışan vatandaşların, yeni dünya görüşleri ve değişik şartlarla karşılaşmaları ve nihayet yakın bir zamanda bütünüyle dahil olacağımız ortak pazar ülkeleriyle olan münasebetlerimiz muvacehesinde, Türk insanının şahsiyetini Türk milletin varlığını ve bekasını sürdürmesi; milliyetçi, maneviyatçı ve gerçekçi bir eğitim ve öğretimle mümkündür. Bu durum göz önüne alınma-

dığı takdirde, Türkiye'mizi 12 Mart bürhanına götüren sebeplerin çok yakın zamanda tekrar ve daha kuvvetli bir şekilde hortlaması mümkündür.

Bu genel çizgi içinde yaygın ve örgün din eğitiminin, Türk Millî Eğitimi bünyesinde önemli bir yerinin bulunduğu kesinlikle kendisini hissettirmektedir. Günümüze kadar olan uygulama ile yeni nesillere köklü bir din ve ahlâk verilememiştir. Halen İlkokullarımızın dört ve beşinci, Ortaokullarla liselerin bir ve ikinci sınıflarında haftada bir saat olarak okutulmakta olan din bilgisi dersleri, ders programları içersinde gerekli yerini alamamıştır. Çünkü normal program dışında bırakılan din bilgisi dersi uygulamasından verimli sonuçlar alınmamıştır.

Din eğitim ve öğretiminin temel kuruluşları olan İmam-Hatip Okulları, meslekî hüviyeti yanında pozitif bilimlerle de mücehhez, aydın, uyanık, millî şuura sahip, memleket gerçeklerini kavramış, toplumda birlik ve beraberlik sağlamayı ideal edinen, başkalarını en az kendisi kadar düşünmeye alışmış, ahlâklı, erdemli, feragatlı, ileri görüşlü din görevlilerine olan ihtiyaç ve istekleri karşılamak amacıyla açılmıştır. Bu okulların şimdiye kadar bazı merhaleler katettiği, günümüzdeki yurt ihtiyaçlarının kısmen de olsa karşılanmasında büyük katkılarda bulunduğu görülmektedir.

İmam-Hatip Okulları geçen yıl statüsünde yapılan bir değişiklikle dört yıla indirilmiştir. Bu kararla, geniş istihdam ihtiyaçlarına rağmen taban daraltılarak adetleri azaltılmış, meslekî yönden yetiştirme imkânı görülmeyen bir zamana sıkıştırılmıştır. Diğer taraftan İmam-Hatip Okulu mezunlarının Yüksek İslâm Enstitülerine girebilmeleri hususu, Enstitüler yönetmeliğinin altıncı maddesinin (g) fıkrasında ifadesini bulan (Diyanet İşleri Başkanlığı Merkez veya Taşra kuruluşunda en az iki yıl süre ile görev yapmış olmak) şeklindeki hükümle kısıtlanmış ve böylece yüksek tahsil imkânları da bertaraf edilmek suretiyle öğrenciler dört yıllık bir meslek eğitiminin dar hudutları içine sıkıştırılmışlardır. Söz konusu altıncı maddede böylece eğitimde fırsat eşitliği ilkesini bütünüyle ihlâl etmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Merkez teşkilatı, yaygın ve örgün din eğitim ve öğretimini

oluşturup geliştirecek, uygulamada karşılaşılabilecek aksaklıklara ışık tutacak, problemlerine göre bulacak kadro ve teşkilattan yoksun bulunmaktadır. Söz konusu hususlarda Bakanlık Merkez kuruluşunda yer alan Din Eğitimi Genel Müdürlüğü dışındaki bölümlerde, din eğitim ve öğretiminin gereği gibi değerlendirilmediği bir gerçektir. Özellikle Talim Terbiye Kurulu ile Teftiş Kurulunun din eğitim ve öğretimi alanında uzman elemanlarla takviyesine zaruret vardır.

1 — İlkokulların dördüncü sınıfından liselerin son sınıfına kadar haftada iki saat «Din Bilgisi» dersi konulmalıdır.

2 — Din bilgisi dersleri, yetkili öğretmenlerce okutulmalıdır. (dinî yüksek tahsil yapmış öğretmenler)

Bugüne kadar olan uygulamada Bakanlığın çeşitli genelgelerine rağmen, din bilgisi dersleri haftalık ders programları dışına atılmamakta ve öğrencilerin bu derse devamları güçleştirilip engellenmektedir. Diğer taraftan din bilgisi dersleri, yetkisiz ve hatta dine karşı olan birtakım öğretmenlere maksatlı olarak verilmekte ve böylece fayda yerine zarar doğmaktadır.

3 — İslâm Enstitüleri yönetmeliğinin 6. maddesinin (g) fıkrası yürürlükten kaldırılmalıdır.

4 — Yurdumuzun yüksek tahsil yapmış din görevlisine olan ihtiyacı dikkate alınarak, Yüksek İslâm Enstitülerinin kontenjanları genişletilmelidir.

5 — Din öğreniminin sosyal bilimlerin en zor bir dalı olması nedeniyle, dinî yüksek öğrenim yapan okullara özel bir önem verilmelidir. Özellikle okullardan mezun olanlar için lisanüstü —en az iki yıllık— akademik bir öğretim ve eğitim kurumu kurulmalıdır.

6 — Öğretmen Okulları, Kız Sanat Okulları ve benzeri meslek okullarında olduğu gibi, İmam-Hatip Okullarının bünyelerinde de Ortaokullara yer verilmelidir.

İlkokuldan sonra İmam-Hatip Okullarına devam eden öğrenciler, genellikle fakir köy çocuklarıdır. Bunlar, hayır kurumlarının imkânlarından yararlanmak suretiyle ilkokul sonrası öğrenimlerini sürdürebilmektedirler. İmam-Hatip Okulları bünyesindeki Ortaokulların kalkındırılması, fakir köy çocuklarının okuyup, yurt sever birer aydın olarak memleket hizmetine katılmalarını engelleyecek-

tir. Büyük şehirlerdeki Ortaokulların eğitim ve öğretim imkânları bakımından yetersiz olduğu bilinen bir gerçektir. Geniş kapasiteli binalara sahip bulunan İmam-Hatip Okullarının bünyesinden Ortaokulları çıkarmak, orta öğretimimizin imkânlarını da bir bakıma kısıtlayacaktır.

7 — İmam-Hatip Okulları bünyesindeki ortaokullara, mesleğe hazırlayıcı nitelikte seçmeli dersler konulmalıdır. İster tek tip ortaokullarda uygulanacak seçmeli dersler meyanında olsun, isterse mesleğe yönelik birinci devre orta öğretim sistemi ile gerçekleştirilecek genel kültür yanında mesleğe hazırlayıcı ve yönlendirici mesleki eğitim tarzında olsun, İmam-Hatip Okulları bünyesinde mevcut ortaokul programlarında «Din Bilgisi, Kur'an-ı Kerim, Arapça, uygulamalı mesleki bilgiler» dersleri yer almalıdır.

İmam-Hatip Okullarında tatbikatçı meslek elemanı yetiştirileceği dikkate alınarak, küçük yaştan itibaren basitte olsa meslek derseliren yer verilmek suretiyle, din görevlisi adayının eğitilmesine ihtiyaç ve zaruret vardır. Ortaokulu bitirmiş 15-16 yaşlarına gelmiş ve meslek eğitimi ile hiç temasa gelmemiş, dinî hayatın gerçeklerini yaşamaya alışmamış gençlerin, İmam-Hatip Okullarına gelerek bu konuya eğilmeleri, eğilseler bile başarılı olmaları pedagojik açıdan mümkün değildir.

8 — Yurdumuzdaki geniş istihdam alanı ve ihtiyaçlarla birlikte bu okullarda fakir köy çocuklarının okuma imkânı bulunduğu göz önünde bulundurularak, halen mevcut olan İmam-Hatip Okullarının kapatılması cihetine gidilmemeli, ikinci devresi bulunmayan İmam-Hatip Okullarının ise Lise kısımları mutlaka açılmalıdır. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı hazırlık çalışmalarından olan Devlet Plânlama Teşkilâtı Din Eğitimi Özel İhtisas Komisyonu ön raporundaki istatistiklere göre, mevcut İmam-Hatip Okulları bugünkü kapasiteleriyle mezun vermeye devam ettikleri takdirde, Diyanet İşleri Başkanlığı personel ihtiyacını dahi ancak 1988 yılında karşılayabilecektir. Bu nedenle İmam-Hatip Okulu mezunları için geniş bir ihtiyaç ve istihdam alanı vardır. Bu ihtiyacı karşılamak ise devletimizin en tabii görevlerindedir.

9 — Bakanlık Merkez Teşkilâtının çeşitli bölümleri özellikle Talim Terbiye Kurulu ile Teftiş Kurulu, din eğitimi ve öğretimi alanında uzmanlaşmış kişilerle takviye edilmelidir.

Bu gerekçeli teklif ve temennilerimizin kabulü ile gerçekleştirilmesi hususunda ilgililere emir buyurulmasını Bakanlık yüksek makamına saygılarımızla arz ederiz. 8.8.1972

Niyazi BALOĞLU

Türkiye İmam-Hatip Okulları Mezunları

Cemiyetleri Federasyonu

Genel Sekreteri

Hayrettin ŞALLI

Türkiye Yüksek İslâm Enstitüleri

Talebe Federasyonu Başkanı

Arif ÖZDEMİR

Türkiye İlahiyat Fakültesi

ve Yüksek İslâm Enstitüleri

Mezunları Federasyonu

Genel Sekreteri

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA

1. Millî Eğitim Bakanlığı 22 Temmuz 1971 gün ve 225 sayılı kararları ile İmam-Hatip Okullarının 1. devreleri ortaokullara dönüştürülerek kapanmaya mahkûm edilmiştir. 1971-72 ders yılında İmam-Hatip okulları binalarında Devlet Ortaokulları tedrisata başlamıştır. Bakanlığınızın emriyle 1972-73 ders yılında mezkûr ortaokullar öğrencilerinin diğer ortaokullara dağıtılması öngörülmüştür. Bu durum, öğrenci ve velilerini çok güç durumlara düşürmüştür. İmam-Hatip Okullarının, bazı Kız Sanat Enstitülerinde olduğu gibi, yerinde kalması ve seçmeli ders olarak da meslek derslerinden Kur'an-ı Kerim ve Din Bilgisi derslerinin konulması, Yeni İmam-Hatip Liselerine devam edecekleri mesleklerinde başarı kazanmaları için zaruret halini almaktadır. Aksi takdirde, yeni tip İmam-Hatip Okullarının lise kısımlarına aday öğrenci bulunmasında güçlük çekilecek ve netice olarak öğrencisizlik sebebiyle kendiliğinden kapanma tehlikesi ortaya çıkacaktır. Nitekim, bu sene, klâsik ortaokullardan talebe alacak olan İmam-Hatip Liselerinden Giresun'a dört ve en merkezî yerde olan Konya'ya yirmi küsur ortaokul mezununun müracaat etmesi de serdettiğimiz fikirlerimizin kuvvetli bir delilidir.

2. Bakanlığınızın emriyle Yüksek İslâm Enstitülerinin 1972-73 ders yılı öğrenci kontenjanı üçyüz kişiye düşürülmüştür. Her yıl sadece bir Yüksek İslâm Enstitüsü ikiyüz öğrenci alabilirken böyle bir tatbikat yüzlerce tahsil yapmak isteyen gencin sonu meçhul bir ortama bırakılmasına sebep olmuştur. Meselâ İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsüne müracaat eden 750 adaydan sadece seksenbeş'i kabul edilebilecektir. Konya Yüksek İslâm Enstitüsüne müracaat eden üçyüz küsur öğrenciden sadece altmış kişi alınabilecektir. Bu durum, aday öğrencileri, ailelerini ve halkımızı hayal kırıklığına uğratmıştır. Yüksek İslâm Enstitülerinin kontenjanının arttırılması millî menfaatlerimiz yönünden gereklidir. Bu karar verilirken Yüksek İslâm Enstitüsü öğrencilerinin daha kaliteli yetişmesi ve mezunlarının istihdam sahası dikkate alınmışsa, aynı hususların tahsile mani olacak şekilde değil de, öğrencilere daha üstün çalışma ortamı hazırlanarak, bransının ilim çilesini çekmiş öğretim üyeleri tayin edilerek Yüksek İslâm Enstitüsü mezunlarının istihdam sahasını genişleterek, keyfiyet meselesi başarıyla halledilebilir. Bu sebeple, Yüksek İslâm Enstitüleri öğrenci kontenjanı çoğaltılarak, gerekli tedbirler alınmalıdır.

3. 19 Ocak 1972 tarihinde yürürlüğe giren Yüksek İslâm Enstitüsü Yönetmeliği 6. madde (g) fıkrasının mahzurlarını ve kaldırılmasına ilişkin görüşlerimizi müteaddit yazılı ve sözlü ifadelerle Bakanlığınıza arz etmiştik. Bu hususun önemle ele alınması, Yüksek İslâm Enstitülerinin geleceğinin teminat altına alma yolunda ehemmiyetli bir adım olacaktır.

4. Yüksek İslâm Enstitüsü Yönetmeliğinin Asistanlıkla ilgili 42. maddesi tatbikatta işletilmemektedir. Tedrisatın daha verimli olabilmesi için, mezkûr madde tatbikata konulmalı ve her Enstitüye tensib edeceğiniz gerekli Asistan kadrosu verilmelidir.

Federasyonumuzun 6. Genel Kongresi ve bağlı Cemiyet Başkanlarımızın Müşavir olarak buldukları son Genel Yönetim Kurulu toplantımızın ışığında, özetle takdim edilen başlıca hususları bilgilerinize, gereğini müsaadelerinize arz ederim. Saygılarımla.

Hayrettin ŞALLI

TÜRKİYE İSLÂM ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU GENEL BAŞKANI